

Moravskoslezský

14 °C | 8 °C

Počasi v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

DNES Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Nový Jičín, Karviná, Bruntál

ostrava.idnes.cz

Lenka Carbolová
redaktorka
MF DNES

Lékaři v Transplantačním centru Fakultní nemocnice Ostrava loni odebrali orgány od třiceti tří zemřelých dárců s prokázanou nevratnou ztrátou funkce mozku a krevního oběhu.

Více než padesát pacientům život prodloužili díky transplantacím ledvin, na které se operatři v Ostravě pod vedením primáře Pavla Havránka specializují.

Znamená to, že každý z vašich pacientů se loni dočkal ledviny a ještě jste některé orgány mohli nabídnout kolegům v jiných centrech?

Takto to nefunguje. U nás nemáme k dispozici jen ledviny našich dárců. Dostáváme je i z jiných center. Je nepsaným pravidlem mezi všemi sedmi transplantačními centry v Česku, že v případě párových orgánů, což jsou právě ledviny, zůstává vždy jedna ledvina v místě, kde ji lékaři odebrali, druhá je odeslána tam, kde jí právě potřebují.

Protože v Ostravě transplantujete jen ledviny, odebráte drcům jen tento orgán?

Ne, odběry od zemřelých dárců jsou u nás stejné jako v jiných transplantačních centrech kombinované. Odebráme nejprve srdce, pak plíce, játra, slinivku a nakonec ledviny. Pro každý orgán si přijíždí tým z center, ve kterých se bude transplantovat. Lidé z IKEM Praha přijíždí pro srdce, játra a pankreas, případně ledviny. Do pražského Motola si kolegové odvázejí plíce a třeba do Brna zase srdce a játra.

Jak orgány odebíráte?

Každé centrum, které si k nám pro orgán přijíždí, ví dopředu, pro které orgány bude, a při samotném odběru se operatři rozhodují, zda do skutečně odeberou. Může se stát, že lékaři až na sále zjistí, že orgán není natolik kvalitní, abychom ho mohli někomu dát. Třeba u jater se může stát, že až na sále se lékaři rozhodnou, že pro velikost nejsou pro příjemce vhodné. Nám se to také již několikrát stalo u ledvin. Měli jsme tu třeba velkého muže jako dárce a potřebovali jsme ledvinu pro pacientku vysokou sto padesát centimetrů. Nabídl jsem proto obě ledviny kolegům z transplantačních center a ti nám zase pomohli najít ledvinu pro naši pacientku.

Mezi lidmi se traduje, že motorkáři jsou dárce orgánů. Je to pravda?

Není, motorkáři vysloveně dárce orgánů nejsou. Pokud se zraní, mají většinou postižené končetiny a cévy. Bezpečnostní prvky, které při jízdě používají, jako jsou helmy a oblečení, je natolik chrání, že pokud se stanou účastníky dopravních nehod, buď zemřou přímo na místě, nebo cestou do nemocnice, což je z pozice dárců vylučuje.

Kdo se většinou stává dárce?

Jsou to lidé, u kterých došlo ke krvácení do mozku či k mozkové ischémii, tedy mrtvici. Může se jednat i o pacienty po operacích mozku nebo po operaci benigních, nerakovinovitých nádorů. Pak je to poměrně velká skupina pacientů, u nichž došlo ke kardiolárnímu selhání. Přestalo jim bit srdce, jsou napojeni na přístroje a jejich tělesná funkce selhávají. Pokud lékaři vědí, že jakákoliv další léčba by byla neúčinná, zahájí proces k dárce. Jakmile odpoví pacienta od přístrojů, zemře a my máme orgán či orgány odebrat.

Dárce může být každý?

Ano. Každý občan Česka starší osm-

Pavel Havránek vede tým lékařů, kteří v Ostravě transplantacemi ledvin zachraňují životy.

Čekací doba je přibližně půl roku

Primář Pavel Havránek vede transplantační tým. Foto: A. Satínský, MAFFRA

nácti let, který se nezapíše do národního registru odmítačů. Seznam je volně přístupný na webu, a když se do něj někdo vejde, jeho rozhodnutí respektujeme. Stejně jako respektujeme notařsky ověřené přání, které s pacientem putuje při jeho nemoci a po smrti se společně s jeho dokumenty dostává k nám.

Volají i taci, kteří by chtěli ledvinu prodat?

I takové telefonáty máme. Volal mi pán, že je ve finanční tísní, že by ledvinu prodal. Ale to se u nás opravdu nedá.

Pokud se dárce ledviny stane pacient po smrti, do kolika hodin ji musíte transplantovat příjemci?

Každý orgán potřebuje jinou dobu. Pokud jde o dárce, který zemřel na mozkovou přírodu, musí být jeho srdce transplantováno do šesti hodin, játra do deseti, plíce do čtyř, slinivka břišní do dvanácti a ledviny do osmačtyřiceti hodin.

Říkáte, že pro tyto orgány si přijíždějí kolegové z jiných center.

V tuto chvíli máme na čekací listině asi padesát pacientů.

Jaký čas potřebujete tady v Ostravě pro transplantaci ledvin?

Ledvina je jedním z nejodolnějších orgánů a můžeme ji použít do čtyřiceti osmi hodin. My se ale snažíme, abychom ji použili nejvýše do dvaceti čtyř hodin, protože i tady je čas pro zdravý průběh operace rozhodující.

Kolik lidí jsme loni v Ostravě měnili ledvinu?

Měli jsme padesát jednu transplantaci, přitom dvě byly příbuzenské. V obou případech matka ledvinu darovala synovi. To se nám zopakovalo i letos v únoru.

Kolik lidí většinou na novou ledvinu čeká a jak dlouho?

V tuto chvíli máme na čekací listině asi padesát pacientů a toto číslo se v průběhu roku mění řádově v jednotkách. Čekací doba je u nás přibližně půl roku. Samozřejmě je zde více aspektů. Pro první transplantaci je snadnější novou ledvinu od zemřelého dárce získat a někdy se nám to podaří i do měsíce. Pokud se jedná o ledvinu pro pacienta, kterému ji budeme dávat poctvřít, je to hledání i na delší dobu. Časem si každé tělo vytvoří na cizí orgán protilátky a najít takovou ledvinu, proti které se organismus nezbouří, je komplikovanější.

Mluvíte o čtvrté ledvině. Dávají se někdy pacientovi i pátou?

Zatím ne. Čtvrtá transplantace byla zatím vždy poslední. Neříkám ale, že jednou nebudeme připravovat někoho i na tu pátou. Jde to. Vždy je ale nejdůležitější udělat vše pro pacienta a zvyčít, zda v takovém případě, kdy jeho tělo odmítlo třetí či čtvrtou ledvinu, není lepší nechat ho na dialýzách.

Za vámi jsou stovky transplantací. Stane se, že vás ještě dnes při těchto operacích něco zasáhne?

Čas tady nehráje roli. Na to se nedá zvyknout. Nebo alespoň já se s tím nevyrovnam právě lehce. Je situace, kdy třeba dokončíte transplantaci a ledvina nefunguje, byt je vše ostatní v pořádku. Bývá za tím řada příčin, ale reagovat se musí jedním způsobem - v poměrně krátkém čase po transplantaci ji musíte odstranit. A to jsou chvíle, které opravdu nemám rád.

Dá se dopředu určit, komu ledvina takřkajíc sedne a komu ne?

Nedá. Měli jsme zde třeba pacientku, u které vypadlo před operací vše v pořádku. Po zákroku ale začala ledvina selhávat. Nakonec jsme zjistili, že má vrozenou srdeční vadu. U ledviny se nám objevily krevní sraženiny a bylo nutné transplantovaný orgán odstranit.

Bývají tyto problémy časté?

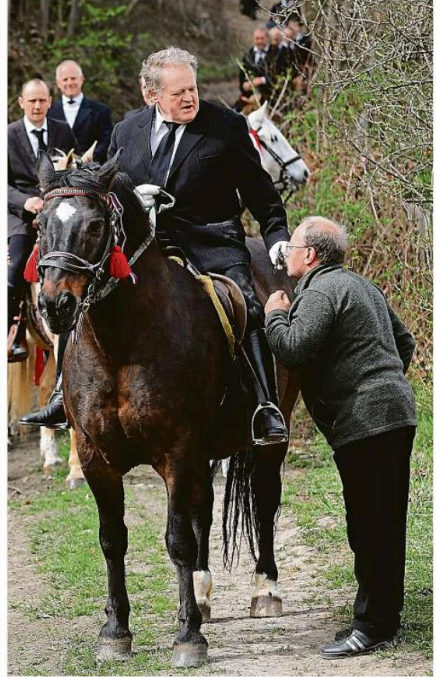
Ne. Loni to byl jen jeden případ právě těchto krevních sraženin. Zbývajících padesát příjemců přijalo ledvinu bez problémů.

Transplantujete ledviny již čtyři desítky let. Bylo vždy vaším snem vracet lidem funkční orgány?

Po škole jsem nastoupil jako lékař v Havířově a náhoda tomu chtěla, že jsem se seznámil s primářem Transplantačního centra v Ostravě Rudolfem Michalským, který mi nabídl spolupráci právě tady. Od roku 1994 jsem se stal součástí týmu dětí a transplantací chirurgie, ke kterému patřím dodnes.

Nelituji to? Rozhodné ne. Transplantační chirurgie je vlastně cévní chirurgie. Dělat to, co byl můj sen.

Na koních kolem Lukavce. Staletá tradice stále trvá

Desítky přihlížejících si nenechaly o víkend ujit lukaveckou Jízdu kolem osení, zvyk, který místní dodržují nejméně od dob třicetileté války. Počet jezdců není dán a kolísá i podle období či počasí. Letos se na jízdě kolem Lukavce, místní části Fulneka, vydalo šest-

náct jezdců na koních doprovázených dechovou kapelou. Samozřejmě je pozeňání jezdcům i přívodu v kostele. Tradice jízdy kolem osení ožívá i na jiných místech kraje. Žádá ale nemá tradici jako ta v Lukavci. (sta)
Foto: Alexandr Satínský, MAFFRA

Ostrava

Frýdlant nad Ostravicí

Auto srazilo dítě na koloběžce

S těžkými zraněními skončila v péči lékařů devítiletá dívka poté, co se při jízdě na koloběžce srazila s autem. „Dívka utrpěla závažná vícečetná poranění. Zasažená lékařka ji musela uvést do umělého spánku a převést na přístrojem řízenou ventilaci.“ konstatoval mluvčí záchranářů Lukáš Humpl. (sta)

Pilu zachraňovaly desítky hasičů

Dvacet hasičských jednotek muselo vyrazit do akce při sobotním požáru ply v Frýdlantu nad Ostravicí. „Z blízkého nákupního centra bylo kvůli kouři evakuováno sedmdesát pět osob. Na místo byla povolána chemická laborator. Požár byl lokalizován během dvou hodin.“ řekl mluvčí hasičů Jakub Kozák. (sta)

INZERCE

Statutární město Ostrava

vyhlašuje na základě usnesení zastupitelstva města č. 0722/ZM2226/14 ze dne 27.03.2024

výběrové řízení Programu na podporu cizojazyčné výuky na území statutárního města Ostravy pro školní rok 2024/2025 (kód KaŠ/BIL)

a Výzvy na podporu cizojazyčné výuky na území statutárního města Ostravy pro školní rok 2024/2025 (kód KaŠ/vBIL)

Program a Výzva na poskytování peněžních prostředků z rozpočtu statutárního města Ostravy včetně žádosti je k dispozici na webových stránkách statutárního města Ostravy (www.ostrava.cz) v sekci „Dotace“ a dále „Vzdělávání“).

Blíží informace k tomuto Programu a Výzvě podá kontaktní osoba Magistrátu města Ostravy.

Magistrát města Ostravy, odbor kultury a školství

Prokešovo nám. 8, 729 30 Ostrava

Kód Kontaktní osoba Telefon E-mail

KaŠ/BIL Ing. Taťana Luptáková 599 443 203 tatana.luptakova@ostrava.cz

Luhta pro podání žádosti je od 29.04.2024 do 10.05.2024.

www.ostrava.cz

OSTRAVA!!!